

م. ع. اطرافي

چهار گنجینه عظیم معادن افغانستان

ذخایر و ثروت های معدنی افغانستان توسط جیولوجست ها (زمین شناسان) اتحاد جماهیر شوروی در سال ۱۹۸۰ نقشه برداری (سروی) و کشف گردید. بعد از آن که شوروی خاک افغانستان را ترک کرد، چند نفر افغان با تدبیر نقشه های مذکور را برای مدت بیست سال در مخفیگاه نگه داشتند تا جنگ افروزان، ترورستان و گروه مافیای مواد مخدر از آن سوء استفاده نمایند. بعد از حمله امریکا به افغانستان نقشه های مذکور به اداره زمین شناسی افغانستان دوباره مسترد گردید. زمین شناسان امریکایی از موضوع اطلاع داشتند و به نقشه برداری هوایی مناطق مربوطه در سالهای ۲۰۰۶، ۲۰۰۷ و ۲۰۰۹ اقدام نمودند که سرجمع ارزش معادن افغانستان را مبلغ یک تریلیون دالر تخمین و به آقای کرزی ابلاغ کردند. آقای کرزی هم تأیید کرد که سروی معادن افغانستان را دولت وی با امریکا قرارداد کرده و در بدل آن هفده میلیون دالر فیس داده است. اما بعداً وزیر معادن افغانستان سرجمع ارزش معادن افغانستان را مبلغ سه تریلیون دالر اعلام کرد. آقای کرزی هم در سفر اخیرش به واشنگتن این موضوع را به اطلاع دولت مردان امریکا رسانید که سرجمع ارزش معادن افغانستان سه تریلیون دالر میباشد. اما بعضی افواها شنیده میشود که ارزش معادن افغانستان را به صد ها تریلیون دالر حدت میزنند. باید دولت افغانستان از نو معادن افغانستان را زریعه سروی گران غیر وابسته، مستقل، باعتبار و باتجربه جهانی دوباره سروی نماید. ارزش آنرا دارد که هفده میلیون دالر دیگر با لای آن مصرف شود. تا حقیقت افواها، حدت و گمان ها معلوم شود و تشویش و نگرانی مردم هم رفع شود.

در راپور عاجل مَنی مارننگ (Urgent Report, MONEY MORNING) تحت عنوان "راز پوشیده ثروت های افغانستان (Afghanistan's Secret Wealth)" که توسط جسن سمپکنز (Jason Simpkins) سردبیر نشریه انترنیتی مَنی مارننگ به نشر رسیده خبر میدهد که:

"ثروت های معدنی افغانستان شامل ذخایر عظیم آهن، مس، طلا و لیتیوم میباشند"

"Afghanistan's mineral wealth includes large caches of iron, copper, gold and lithium"

که از لحاظ ارزش، کمیت ذخایر، تقاضای شدید بازار در سطح جهان از اهمیت خاص برخوردار است که افغانستان را به یکی از مهم ترین مراکز استخراج معادن دنیا تبدیل خواهد کرد. استخراج و بهره برداری مس و آهن به سرمایه گذاری های میلیارد دلاری نیاز دارد و چندین سال در بر خواهد گرفت تا بهره برداری آن آغاز شود. استخراج و تصفیه ذخایر طلا هم کار طولانی و دوامدار میباشند که وقت، حوصله و استقامت میخواید. باید دولت افغانستان قرارداد معادن مس، آهن و طلا و سایر معادن را به فروش قطعی و تبدیل به پول عقد نکند زیرا ارزش مواد معدنی هر سال صعود میکند و ارزش پول نزول میکند که به ضرر افغانستان میباشند. بهتر است معادن افغانستان با شرکت ها و یا دولت های خارجی در چوکات شرکت مختلط که سهم هرجانب معین باشد عقد قرارداد شود. در غیر آن رابطه دولت های ملی و مردمی آینده افغانستان را با قراردادی ها به مشکل مواجه میسازد. دولت ناگزیر خواهد شد که قرارداد های غیر ستاندارد بین المللی و غیر عادلانه را که بالای افغانستان تحمیل گردیده و یا میگردد فسخ نموده و معادن مذکور را ملی اعلام نماید.

موضوع اساسی بحث ما بالای معدن لیتیوم (Lithium) میباشد که انقلاب را در جهان تکنالوژی بر پا کرده است که یکی از چهار معدن عظیم افغانستان قلمداد شده است. این ماده کمیاب در جهان به عنوان ماده انرژی سبز درجه اعلی شهرت پیدا کرده است. خواص و مفیدیت این ماده شگفت انگیز انرژی است که از آن در طبابت امراض روانی، بم اتم، شیشه سازی، چینی سازی، در محلول مبلایل، در ذخیره و انتقال برق تولید شده از جنریتور های بادی و از تولید برق آفتابی بکار برده میشود. بالتی های لیتیوم در کمپوتر های سیار (لپ تاپ ها) کامره های دیجیتالی عکاسی و ویدیویی، تلفون های موبایل و دیگر وسایل و وسایط الکترونیکی سیار و غیره ساحات علمی و تخیلی به پیمانانه وسیع بکار برده

میشود.

به خصوص و تکراراً بخصوص لیتیوم در صنایع بطری سازی و وسایط نقلیه برقی انقلاب را در جهان بر پا کرده است که بطری های لیتیوم جای نفت را در آینده جهان بزودی اشغال مینماید که وسایط حمل و نقل برقی را انرژی برقی میدهد. استعمال بطری های لیتیوم در موترهای برقی تجربه شده است که به بسیار خوبی کار میدهد و مصرف آن از موتر های پترولوی، دیزلی و غیره بمراتب ارزان تر تمام میشود و محیط زیست آب و هوا را پاک و صاف نگه داشته هرگز آلوده نمی سازد. همه شرکتها ی موتر سازی جهان عقب خرید مواد لیتیوم به اصطلاح چشم درد میگردند و از هروسیله ممکنه استفاده مینماید که این ماده پاک و عاری از آلوده ساختن هوا و محیط زیست را بدست آورند. از همین حالا کمپنی های تولید موتر به تولید موترها و عراده جات برقی آغاز کرده اند و نتایج بزرگی بدست آورده اند. افغانستان باید و باید این معدن گران بهای خود را برای خود نگه دارد و به هیچ قیمتی آنرا از دست ندهد زیرا افغانستان به ماده معدنی لیتیوم ضرورت حیاتی دارد. اگر هوای شهر کابل را مد نظر بگیریم که سالانه هزار ها نفر نسبت هوای کثیف و آلوده مسموم شده جانهای شانرا از دست میدهند، یگانه راه نجات از این معضله که هوای شهرهای مارا پاک و صحتی نگه دارد، داشتن موتر های برقی میباشد. راه دیگری وجود ندارد که هوای شهرهای ما را آلوده نسازد. ما میتوانیم در آینده نزدیک فابریکات تولید بطری های موترهای برقی را وارد و از ماده انرژی لیتیوم خود بطری تولید نماییم که هم خود ما از آن استفاده نماییم و هم از فروش و صدور آن بلیون ها دالر عاید بدست بیاوریم. شرکت های موتر سازی جهان هم عقب این ماده معجزه آسا چشم دوخته اند. طوریکه در انترنت گذارش داده شده است ماده لیتیوم در ترکیب سنگها، چشمه ها و مخازن آبهای معدنی پیدا میشود. بنابراین احتمال دستبرد غیرقانونی، چور و چپاول این ماده حیاتی و قیمت بها در فضای دود و آتش جنگ تروریسم و ضدتروریسم دور از امکان نمی باشد. دولت افغانستان باید بالای معادن لیتیوم قوای امنیتی را توظیف نماید که از دستبرد آن جلوگیری

کند.

پیش بینی شده است که قیمت لیتیوم در ۱۲ ماه آینده صد فیصد افزایش میابد. همچنان پیش بینی شده است که قیمت آن در سه سال مابعد چهار صد فیصد صعود میکند. و در سالهای آینده باز هم سرسام آور صعود خواهد کرد. بنابراین مسئولیت معدن لیتیوم افغانستان به هر قیمت ممکنه باید تضمین شود. امروز همه برنامه ریزی ها، پلان ها و عملیات های نظامی قدرت های سرمایه داری جهانی دور اهداف پنهانی، تسخیر، استخراج و تدارکات ذخایر انرژی میچرخد. در عصر حاضر در سطح جهان معادن یورانیوم، Uranium، لیتیوم (LITHIUM) و نفت و گاز در جمله اقلام با ارزش انرژی بشمار میاید. یورانیوم به درجه اول نیرومندترین، مخرب ترین و قیمت ترین مواد انرژی است که گفته میشود در افغانستان ذخایر کافی آن وجود داشت و در ولایت هلمند معدن بزرگ یورانیوم سروی شده بود، که موضوع معادن یورانیوم در افغانستان به وزارت معادن افغانستان بهتر معلوم است. لیتیوم (LITHIUM) بعد از یورانیوم با ارزش ترین ماده انرژی به شمار میاید که از جمله پاك و صاف ترین مواد انرژی میباشد که ارزش و مفاد آن از طلا و یورانیوم کمتر نیست. اما مفدیت آن نسبت به طلا و یورانیوم بمراتب بیشتر است. باید معادن لیتیوم خود را از دست برد و چپاول نجات بدهیم.

این سوال مطرح است که **راپور عاجل** در مورد چهار گنجینه بزرگ معادن افغانستان چه منظور و هدف را افاده میکند؟ آیا معادن افغانستان را آسیب پذیر نساخته و یا نمی سازد! از جانب دیگر انکشافات اخیر نشان داد که والی قندهار با قوماندانان نظامی خارجی سندی را امضاً کرد که به نام اولین پالیسی افغان (Afghan First Policy) یاد میشود که از تاریخ ۱۵/۱۲/۱۰۲۰ مدار اعتبار میباشد، که در اخبار تلویزیون ها به نشر رسید. این روی داد ها نمایا نگران است که دولت مرکزی افغانستان خود در فساد گسترده گیر مانده صلاحیت و حاکمیت خود را بالای مسایل ملی افغانستان از دست داده است. و یا قصداً از دولت مرکزی صلب صلاحیت و رفع مسئولیت شده، مسئولیت قرارداد ها

بدوش والي ها گذاشته ميشود.

آيا اين اقدامات منافع ملي و حاکميت ملي افغانستان را نقض نميکنند؟

خدا کند که قرارداد هاي معادن ولايات شامل اين پاليسي قرارداد (Contract Policy) نباشد.

ديده شود که دولت مرکزي در اين باره چه عکس العمل نشان ميدهد و چه تصميم ميگيرد و يا گرفته ميتواند.

مردم افغانستان تشويش و هراس دارند که بالاخره سرنوشت ذخاير معدني تربليون ها دا لري افغانستان بخصوص معا دن لیتیوم افغانستان بدست کي ها خواهد افتاد. جنگ ها تا چه وقت ادامه خواهد يافت. چقدر افغانها کشته خواهند شد. و بالاخره با اين ذخاير سرشار معدني افغانستان چه کارنامه ها براه انداخته خواهد شد و چه درامه ها و بازي ها در خفا و در پرده تلویزیون ها تمثيل خواهد شد. بايد هوشيار باشيم و نبايد فریب بخوريم.

توکلاً علي الله

۲۹ قوس ۱۳۸۹